

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/48/2023
Identifikačné číslo spisu:	2518202319
Dátum vydania rozhodnutia:	14.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:2518202319.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v spore žalobcu: REAL SERVIS, spol. s r.o., Trebatice, Hlavná ulica 123/108, IČO: 34 122 559, zastúpeného Roman Kvasnica a partneri s.r.o., Piešťany, Žilinská cesta 130, IČO: 36 866 598, proti žalovanému: Penzión DIANA, s.r.o., Piešťany, Matušková 21, IČO: 36 277 070, zastúpenému ius aegis s.r.o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Nedbalova 12, IČO: 36 857 203, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 21Cb/49/2018, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu Krajským súdom v Trnave, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na konanie a rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) bol postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) predložený Krajským súdom v Bratislave súdny spis na rozhodnutie o príslušnosti. Krajský súd v Bratislave nesúhlasí s postúpením sporu Krajským súdom v Trnave.

2. Krajský súd v Trnave postúpenie veci Krajskému súdu v Bratislave založil na právnom názore, že v zmysle § 43 ods. 1 CSP v spojení s § 34 ods. 2 CSP funkčne príslušným súdom na prejednanie odvolania podaného do 31. mája 2023 je v zmysle § 34 ods. 2 CSP v platnom znení Krajský súd v Bratislave, pretože na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu v obvode Krajského súdu v Trnave v obchodnoprávných sporoch je príslušný Krajský súd v Bratislave. V tejto súvislosti Krajský súd v Trnave poukázal okrem iného na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Ndob/5/2023 zo dňa 16. augusta 2023, 6Ndc/19/2023 zo dňa 28. júna 2023 a princíp okamžitej aplikability procesnej normy (v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 185/2018 zo dňa 12. apríla 2018), z ktorého dôvodu je od 1. júna 2023 funkčne príslušným odvolacím súdom v obchodných veciach v rámci obvodu Krajského súdu v Trnave jedine Krajský súd v Bratislave.

3. Krajský súd v Bratislave s postúpením sporu nesúhlasí vzhľadom na to, že v prejednávanej veci ide o

obchodnoprávny spor, v ktorom Okresný súd Piešťany vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 21Cb/49/2018-706 zo dňa 17. februára 2022. Pre určenie kauzálnej a funkčnej príslušnosti odvolacieho súdu, je rozhodujúce kedy bolo podané odvolanie. Odvolanie voči uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca dňa 11. apríla 2022. Odvolacie konanie bolo teda začaté podaním odvolania žalobcu zo dňa 11. apríla 2022, t.j. za účinnosti právnej úpravy Civilného sporového poriadku v znení účinnom do 31. mája 2023, kedy na konanie a rozhodovanie o podaných odvolaniach v prejednávanej veci bol kauzálna a funkčne príslušný Krajský súd v Trnave. Zmena zákona č. 160/2015 Z. z., ku ktorej došlo zákonom č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov, nemá vplyv na už založenú kauzálnu a funkčnú príslušnosť Krajského súdu v Trnave v prípade odvolacích konaní začatých pred 1. júnom 2023. Zavedením kauzálnej príslušnosti zákonom č. 150/2022 Z. z. totiž nedochádza od 1. júna 2023 k prechodu výkonu súdnictva medzi krajskými súdmi v prebiehajúcich odvolacích konaniach, a teda konania o odvolaní začaté pred 1. júnom 2023 sa majú dokončiť na doteraz príslušných krajských súdoch, t.j. v prejednávanej veci na Krajskom súde v Trnave. Niet žiadneho ustanovenia, ktoré by zakladalo prechod výkonu súdnictva medzi krajskými súdmi. Keďže odvolanie bolo v tomto prípade podané do 31. mája 2023, na vybavenie je príslušný doterajší odvolací súd - Krajský súd v Trnave.

4. Najvyšší súd, ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave (§ 43 ods. 2 CSP), dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu nie je dôvodný.

5. Podľa článku 4 ods. 1 CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť, na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto, alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec, čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

6. Podľa článku 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

7. Podľa § 22 CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

8. Podľa § 34 ods. 1 CSP, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

9. Podľa § 34 ods. 2 CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa:

- a) § 22 písm. f) a h) a § 23 písm. f) a h) je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici,
- b) § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave,
- c) § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

10. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

11. Podľa § 471c CSP konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

12. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť je potrebné v prvom rade vyriešiť otázku časovej pôsobnosti právnych noriem upravených v § 34 ods. 1 a ods. 2 CSP v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP. Odvolanie bolo podané (a teda odvolacie konanie bolo začaté) pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „novela“), ktorým boli s účinnosťou od 1. júna 2023 menené aj ustanovenia upravujúce funkčnú príslušnosť súdov na konanie o odvolaní a novoupravená kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch. Pre súdy preto vzniká otázka, či sa nová právna úprava funkčnej príslušnosti má vzťahovať aj na odvolacie konania začaté pred účinnosťou novely.

13. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach upravené inak, je preto potrebné, aby súdy aj na konania začaté a prebiehajúce podľa predchádzajúcej právnej úpravy, aplikovali novú právnu úpravu, a to od momentu nadobudnutia jej účinnosti.

14. V rámci novely Civilného sporového poriadku bolo prijaté aj prechodné ustanovenie obsiahnuté v § 471c CSP, podľa ktorého sa konania začaté podľa predchádzajúcej právnej úpravy a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 (s výnimkou prípadov, kedy osobitný predpis výslovne upravil prechod výkonu súdnictva na iný súd). Uvedené prechodné ustanovenie tak upravuje zachovanie vecnej a miestnej príslušnosti v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023. Predmetné prechodné ustanovenie ale neupravuje zachovanie funkčnej a ani kauzálnej príslušnosti, čo vyplýva z gramatického (jazykového) výkladu predmetného ustanovenia. Pokiaľ by zákonodarca mal v úmysle zahrnúť v prechodnom ustanovení § 471c CSP aj zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti, urobil by tak obdobne, ako v prípade § 470 ods. 4 CSP.

15. V súlade s princípom okamžitej aplikovateľnosti je potom novú právnu úpravu funkčnej príslušnosti obsiahnutú v § 34 ods. 2 CSP potrebné aplikovať aj na odvolacie konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023.

16. V predloženom spore o príslušnosť je potrebné vyriešiť aj nadväzujúcu otázku výkladu § 34 ods. 2 CSP vo vzťahu k obchodnoprávnym sporom, kedy okresným súdom konajúcim a rozhodujúcim v prvej inštancii, nie je okresný súd vymedzený v § 22 písm. d) až h) CSP. V tomto prípade bol okresným súdom rozhodujúcim v prvej inštancii Okresný súd Piešťany (t.č. pracovisko Okresného súdu Trnava), teda okresný súd patriaci podľa § 3 ods. 7 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov do obvodu Krajského súdu v Trnave.

17. Najvyšší súd vychádzajúc z gramatického výkladu § 34 ods. 2 CSP, najmä z časti na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa..., kde bol zákonodarcom zvolený dôraz na konanie vymedzené v § 22 CSP (a nie na súd rozhodujúci podľa § 22 CSP), ktorý upravuje kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch, ako aj z teleologického výkladu zohľadňujúceho účel novely, ktorým je špecializácia súdov (vrátane odvolacích súdov) s cieľom zabezpečenia rýchlosti, kvality a efektívnosti rozhodovania, za súčasnej absencie prechodného ustanovenia, ktoré by obsahovalo odlišnú úpravu, dospel k záveru, že § 34 ods. 2 CSP je potrebné od 1. júna 2023 aplikovať aj v takom prípade, keď okresný súd rozhodujúci obchodnoprávny spor v prvej inštancii nie je jedným z okresných súdov vymedzených v § 22 písm. d) až h) CSP. Preto, pokiaľ súdom rozhodujúcim v prvej inštancii je Okresný súd Piešťany (t.č. pracovisko Okresného súdu Trnava), ktorý patrí do obvodu Krajského súdu Trnava, je potrebné aplikovať § 34 ods. 2 písm. b) CSP a príslušným na konanie o odvolaní je Krajský súd v Bratislave.

18. Najvyšší súd si je vedomý zložitosti otázok vyvolaných novelou a nejednoznačností až rozporností novej právnej úpravy. Zvažujúc aj prísne formalistický výklad (kde okresnými súdmi podľa § 34 ods. 2

CSP by bolo potrebné vnímať jedine okresné sudy vymedzené v § 22 písm. d) až h) CSP), ktorý by zapríčinil dvojkoľajnosť posudzovania funkčnej príslušnosti odvolacích súdov v obchodnoprávných sporoch, najvyšší súd uprednostnil výklad, ktorý rešpektuje účel prijatej novely a zabezpečí jednotné posudzovanie funkčnej príslušnosti odvolacích súdov v obchodnoprávných sporoch za účinnosti novely. Najvyšší súd aplikoval pri zvolenom riešení aj základné princípy Civilné sporového poriadku vymedzené v čl. 4 ods. 1 CSP a čl. 17 CSP.

19. Pri faktickom prechode výkonu súdnictva, ku ktorému dochádza zmenou funkčnej príslušnosti v odvolacích konaniach začatých do 31. mája 2023, najvyšší súd uvádza, že krajský súd je povinný skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania (§ 40 CSP). Preto, pokiaľ v priebehu odvolacieho konania príde k zmene právnej úpravy funkčnej príslušnosti, je na zákonodarcovi, aby zrozumiteľne a jednoznačne upravil, či s ohľadom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy a s ohľadom na povinnosť súdu skúmať svoju funkčnú príslušnosť počas celého konania podľa § 40 CSP, zostáva zachovaná funkčná príslušnosť v konaniach začatých podľa prechádzajúcej právnej úpravy, a to prijatím prechodného ustanovenia, ktoré v rámci novely prijaté nebolo.

20. Vo vzťahu k záverom o okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy najvyšší súd poukazuje aj na obdobné názory vyslovené najvyšším súdom v uznesení zo dňa 28. júna 2023 sp. zn. 6Ndc/19/2023 a náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023. Totožné závery, aké prijal najvyšší súd v tomto rozhodnutí, boli zároveň už prijaté aj v uznesení najvyššieho súdu zo dňa 16. augusta 2023 sp. zn. 5Ndob/5/2023. Najvyšší súd dopĺňa, že prijatými závermi neprichádza k porušeniu práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) a ani k porušeniu zásady perpetuatio fori, keď k zmene funkčnej príslušnosti prišlo, na základe zmeny právnej úpravy a jej okamžitej aplikovateľnosti, pričom úprava intertemporalít novej procesnej úpravy bola v rukách zákonodarcu.

21. Najvyšší súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu Krajským súdom v Trnave nie je dôvodný. Na konanie a rozhodnutie o odvolaní je preto príslušný Krajský súd v Bratislave.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok